

భీష్మ - భూకంఠ జగన్మామ

“ఏమయింది?”
 “ఏమో?”
 “ఎట్లా?”
 “ఎట్లనో?”
 “ఎంత సేపయితదో?”
 “తెల్యదు”
 “ఆక్సిడెంటా?”
 “ఎవరి కెరుక?”
 “మరె... బాగాలేని మనిషి కూడా వుందిగదా?”
 “బాగున్న మనమేం చేసేదీ లేదు మరి”
 “అంతేనా?”
 “అంతే”

మాంచి నిద్రలో వున్న నాకు సడన్ బ్రేకుతో మెలుకు వచ్చింది. బస్సు ఆగింది. మట్టా జనం నానా రకాలుగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. డోర్ తీసుకొని కండక్టర్ బస్సు దిగాడు. అంతకు ముందే డ్రైవర్ దిగి ముందున్న వాహనాలను దాటి వడుస్తున్నాడు.

ఆవరిస్తున్న నిద్రను అవతలికి వెట్టి ఒక్కసారి మట్టా కలియచూశాను. నా ముందు కండక్టరు సీటు పక్కన కూర్చొన్న తెల్లని లాల్చీ- పైజామా అతను సురక్షితంగానే వున్నాడు. కుడి వైపు మధ్యవయస్సు దాటిన దంపతుల పక్కన కూర్చున్న రెండు జడల అమ్మాయి అలాగే వుంది. ఓ మోస్తరు తెల్లని శరీర చ్చాయ, అందమైన కళ్ళు, నయస్సు వద్ద నిమిది నుండి ఇరవై వరకూ వుండవచ్చు. లంగా, ఓణీ వల్ల ఇంకా పెళ్ళి కాలేదని తెలుస్తోంది. కొంచెం వెనుక వైపు సీట్లో నాజరాబాద్ లో బస్సు ఎక్కిన గర్భవతి కండక్టరు ససేమిరా వద్దంటే కాళ్ళా వేళ్ళా పడి 'బాంచెన్ బాంచెన్' అని బస్సెక్కారు. రాత్రి నుంచి నొప్పలలు, ప్రసవం కాలేదు. కరీంనగర్ తీసుకు పొమ్మని ఉదయం నాలుగు గంటలకు చెప్పాడట డాక్టరు. పాపం మట్టి పనిచేసే వడ్డెర నాళ్ళున్నట్టు వున్నారు. అందుకే బస్సు కోసం చూపి ... చూపి... వచ్చిన బస్సులో బ్రతిమలాడి బ్రతిమలాడి బస్సెక్కారు.

గర్భవతి “అవ్వ ... అ...వ్యా... అయ్యో...” అంటున్న మూలుగులు విని పిస్తున్నాయి.

“మన కర్మేందోగాని ఈ బస్సు సుత గిక్కన్నే ఆగన్నా?” గర్భవతిని పట్టు కున్న ముసలమ్మ అందోళనతో అంది.

“అయ్యో!...” కడుపును పట్టుకుని గర్భవతి బాధను అణచుకోలేక ఈసారి కొంచెం బిగ్గరగానే మూలిగింది.

ఒక్కసారి బస్సులోని ప్రయాణికు లంతా వెనకవైపు చూశారు.

“రాత్రి నుంచి గిడే గోస. ఓ అవ్వా ... కొంచెం అనుసుకోవె, బాదుంటది, ఏం సేత్రాం, నారాయణ అనుకో” అని ముసలమ్మ గర్భవతిని ఓదారుస్తోంది. గర్భ వతి మెలికలు తిరిగిపోతూనే వుంది.

కిటికీ అవతలవైపు చూశాను. ఇవతలి దిక్కు చూశాను. దూరంగా ఆవకట్ట కవబడుతుంది. మానేరు నది ప్రవాహం వద్ద సీమెంటుతో కట్టారు. ఇరువైపులా మట్టితో కట్ట పోశారు. మట్టి కట్టకు ఆ చివర ఈ చివర ఇంత లావు సీమెంట్ ఇంగ్లీషు అక్షరాలతో 'లోయర్ మానేర్ డ్యామ్' అని రాసి వుంది.

మానేరు వంతెన పైన బస్సు ఆగింద ఘటనాను--

అనలు ఏమయిందో ముందు చూర్డాం అని సీటుపైన సంచి పెట్టి కిందికి దిగాను. నా ముందు దాదాపు ఇరవై వాహనాల వరకూ ఆగాయి. చూస్తుండ గానే వెనుకవైపు యాలై అరవై వాహ నాలు ఆగాయి.

నిమయిందని, పక్కన విలుచున్న యక్తులను నాకబు చేస్తే, వంతెన అప్రోచ్ రోడ్డు మీద బస్సుకు ఏమో అయిందని

తలిపింది. సరిగ్గా వంతెన ఎక్కే ముందు బస్సు చెడిపోయింది! పక్కన అతి కష్టంగా మరో బస్సు పోయేంత స్థలం వుంది. కానీ వెనుక వచ్చిన మరో బస్సు ఈ చెడిపోయిన బస్సును దాటబోతూ మధ్యలో ఇరుక్కుపోయింది. కొంచెం

మనకు సంబంధంలేని, మనం బాధ్యత వహించని దూరపు అంశాలపై వర్పించి, తీర్పులు ప్రకటిస్తుంటాం. అదే సమ యంలో మనం చూస్తున్న మనం బాధ్యత వహించవలసిన పక్క వాళ్ళ సమస్యను పట్టించుకోం. అలాంటి వాటిపై అంత ఆసక్తి చూపే మనం, ఇలాంటి వాటిపై ఇంత అనాసక్తి చూపుతామెం దుకు?

పక్కకు వెలితే ప్రమాదం. వెనకకు పోదా మంటే లారీలు, వ్యాసులు. బస్సు ముందుకు ఇప్పట్లో కదలదని తెలివేసరికి పక్కమన్నవారిలో పక్క సీట్ల వారిలో ఎక్కడి వారక్కడ ముచ్చట్లు పెట్టు కున్నారు.

లాల్చీ అతను “ఏమండీ! మీరెక్కడి వరకు?” ప్రశ్నించాడు.

“కామారెడ్డి” ముక్తసరిగా చెప్పాను.

“కామారెడ్డికేనా లేక అక్కడి నుంచి

ఇంకా ముందుకా?” ఆ ప్రశ్నకే ఇంకో మెలిక వేసి పొడిగించాడు.

“కామారెడ్డికే” అన్నాను కచ్చి తంగా. ఇక ఈయన ప్రశ్నలన్నిటికీ జనాబు లిస్తే పుట్టుపూర్వోత్తరాలూ అడిగేలా వున్నాడు!

“ఏమండీ, సేవర్ ఈ రోజుదా? ఇటివ్వండి” అని చేయి చాపాను.

“ఆ ఈ రోజుదే. హుజూరాబాద్ లో కొన్నాను” వివరంగా చెప్పి మరి ఇచ్చాడు.

సతాక శిర్డికలో 'జాస్పాల్ శాంతి దళానికి, పులులకూ భీకర సోరాలం' అనుంది.

“ఏమండీ, మన రాజీవ్ గాంధీ పాలసీ ఏదనలు? జయవర్ధనే చాలా తెలివిగం వాడు! మన వేలితోనే మన కమ్మ పాడు స్తున్నాడు” లాల్చీ.

“అలా అంటే ఎలాగండీ, మన పైని కులపైనే ట్రైగర్స్ కాల్పులు జరిపితే మన నాళ్ళు తిరిగి కాలుస్తున్నారట” నా పక్క తని సమాధానం.

లాల్చీ అతనికి, పక్కతనికి, ఆ పక్క తనికి వాగ్వాదం సాగింది.

నేను మధ్యలో కలుగచేసుకోకుంటే బాబోబాపాగానీ, సంకుల సమరంగానీ జరిగే ప్రమాదముందనిపించింది.

“అనలు తమ స్వాతంత్ర్యం కోసం ఆయుధాలు పట్టిన ప్రజలను ఒప్పుం దానికి పిల్వారంటేనే బాగా ఆలో చించాలి. సోరాలాన్ని నాకనం చేయ దానికే ప్రపంచంలో ఒప్పుందాలు జరుగుతాయి. వ్యాయం జరుగదు. జరిగి

16-3-90 ఆంధ్రజ్యోతి వచ్చి ఆ వారం ప్రచురితం

నట్లు అనిపించే హత్యలే జరుగుతాయి. సాంటియాగో ఏమయ్యాడు? ప్యారిస్ కమ్యూన్ ఏమయింది? ఇది కూడా గంతే?" అన్నాను.

వా జనాబు ఇద్దరికీ కొంచెం నచ్చి నట్టుంది. అలోచనలో పడ్డారు.

తిరిగి వేమ సేవర్ల తం దూర్చాను. వెనుకవైపు ఆగిన వాహనాల వారణ్లు వివిధ పిస్తూనే వున్నాయి. ముందున్న వాహనాల డ్రైవర్లం పిగరెట్లు బిడిలు తాగుతూ మాట్లాడుకుంటూ వున్నారు.

"ఏమండీ, మొన్న మద్రాస్ పవ్ దే క్రికెట్లో ఆస్ట్రేలియాలో అంత ఘోరంగా ఓడిపోతారా మనవాళ్ళు! మన ఆటగాళ్ళకు బుద్ధి రాదయ్యా. ఈర్వ్య, ద్వేషం తప్ప టీమ్ స్ఫిరిట్ లేనే లేదు" వా పక్కతవి 'రియన్స్ కెప్' రిచ్చా!

గర్భవతి వీవ స్వరంతో మూలుగు తూంది. ముసలమ్మ తువ్వాలతో విసురు తూంది. రెండు జడం అమ్మాయి వా వైపు పడే పడే మాట్లాడే వుంది.

బమ్మలు, జీవ్లు, కార్లు వచ్చి ఓ వంద వరకూ ఆగాయి.

ఇప్పటికీ తేలిందేమంటే బమ్మ దిపో మెకానిక్ కోసం కబురు చేశారు. వాళ్ళు వచ్చి ఈ బమ్మను బాగు చేస్తేనే ముందుకు ప్రయాణం పొగుతుంది. అంటే దాదాపు ఇంకా గంటకు పైగా ఇలాగే వుండాలి. ఆ తర్వాత వాహనాల రద్దీ తొలగించుకు మరో అరగంట.

లాల్సీ - పైజామా అతనికి ఈ ఎండకే విపరీతంగా చెమట కారుతోంది.

'ఉష్' అంటూ జేబు రుమాలుతో తుడుకు కుంటున్నాడు. ఎండను భరించడం వల్ల కాదని అతనూ, ఎంబడే ఓపిక లేక వేమూ బమ్మ ఎక్కాము.

కండక్టర్ వంటెన పక్క గోడపైన కూర్చోని ప్రయాణికులతో 'హమ్మ' కొడుతున్నాడు.

గర్భవతికి మూలిగే ఓపిక కూడా లేనట్టుంది.

వరంగల్ మంచి విజామాబాద్ ఎక్స్ ప్రెస్ ఉదయం వాలుగు గంటలకు బయలుదేరాలి. కానీ ఆక్కడే అరగంట ఆలస్యమైంది. వేమ కామారెడ్డికి బ్యాంకి సమయానికి చేరాలి. ఇలా అయితే చేరేట్లు కనబడడం లేదు.

అంతవరకూ గడ్డకట్టుకుపోయిన వాతావరణం ఉదయపు ఎండకు మెల్ల మెల్లగా కరిగి ప్రసహిస్తున్నట్టుంది.

బయట ప్రయాణికులు ఎవరి బమ్మలో వారు ఎక్కుతున్నారు. మా ముందున్న లారీకి 'సెల్' లేవట్టుంది. కొందరు ముందుకు వెళుతున్నారు.

పదిహేను విమిషాలు అయింది. మెల్ల మెల్లగా వాహనాలు ముందుకు కదులు తున్నాయి. మా బమ్మ కదిలి వంటెన దిగి రోడ్డుపైకి చేరింది.

గర్భవతి వెంట వచ్చివాయవ భర్త కావచ్చు. డ్రైవర్ వద్దకుపోయి "అయ్యా! కొంచెం తొందరగ పోనీ బాంకె" అని బతిమిలాడుకున్నాడు. డ్రైవర్ బమ్మను వేగంగా వాహనాలను తప్పిస్తూ ముందుకు నడిపి, ఆపాడు.

"అ... అ... కమాన్ వచ్చింది. దిగండి" కండక్టర్.

ఓక్కొక్కరూ దిగుతున్నారు.

"అయ్యా... బిడ్డా... అయ్యా వా బిడ్డా..." అంటూ ముసలమ్మ ఓర్వో పడుకున్న గర్భవతిని అటూ ఇటూ కదిలిస్తూ బిగ్గరగా ఏడుస్తోంది.

వెంబడి వచ్చినతను "లచ్చీ" అని కదుపుతూ గుండె పగిలేట్టు ఏడుస్తు న్నాడు.

"ఏమయ్యా కిందికి దించుండి, ఇప్పటికే బమ్మ ఆలస్యమయింది. పోయింది వత్తడా, దిగుండి" లాల్సీ అతను అంటున్నాడు.

అతను కనాన్ని అమాంతం భుజం పైపె ఎత్తుకొని ఏడుస్తూ దిగాడు.

వేమ వా బ్యాంక్ టైమ్లో చేరు క్రాఫ్ లేదో అనే మీమాంసలో పడి పోయాను.

బమ్మ దిగుతున్న ప్రయాణికుల్లో ఏదో గడ్డకట్టునట్టు వగాసం!

మనమూ వున్నాం

మంచి నడవడే

మంచి క్రమశిక్షణ గల ఇంట్లో పెద్దవాళ్ల మనసు ప్రకారం చిన్నవాళ్లు నడుచుకుంటూ వుంటారు. పెద్దవాళ్ల అలవాట్లే ఆ ఇంట్లో వాళ్లకి కూడా అలవడుతాయి. చివరకు ఇంట్లో వుండే కుక్కపిల్లలు, మరీ ఏ ఇతర జంతువు లైనా సరే.

జనరల్ కోసేయస్కో పోలిష్ దేశ భక్తుడు. ఆయన పేదవాళ్ల మీద ఎంతో దయ చూపిస్తూ వుండేవాడు. ఓసారి అత్యవసరంగా ఓ సందేశాన్ని ఒక చోటికి పంపాల్సి వచ్చింది. ఒక్క గుర్రం కూడా అందుబాటులో లేదు. 'సరే, వా గుర్రాన్ని తీసుకెళ్లు' అన్నాడు జనరల్ నైవికునితో. మొత్తానికి ఆ నైవికుడు ఆ గుర్రానైక్కి వెళ్లవలసిన చోటికి వెళ్లి మళ్లీ తిరిగి వచ్చాడు. అతను కోసేయస్కోని కలసి

"అయ్యా! ఈసారి కాస్త ఆలస్యం అయినా వేరే గుర్రం వచ్చే వరకు అగి ఇయలుదేరుతాను" అన్నాడు.

"ఏమయింది? ఈ గుర్రం నిమ్మ అవ్వడం పెట్టేందా?" అడిగాడు కోసేయస్కో.

"అయ్యా! ఏం చెప్పమంటారు? ఆ గుర్రం ఏ బిచ్చగాడు కనిపించినా, ఏ పేదవాని ఇల్లు కనిపించినా అగి పోతూ వుండేది" అన్నాడు.

కోసేయస్కో ఆ గుర్రం మీద వెళుతూ ప్రతి బిచ్చగాడి దగ్గర, ప్రతి పేదవాడి ఇంటి దగ్గర ఆగి, వాళ్ల అవసరాలు తెలుసుకుని ధర్మం లేక సహాయం చెయ్యటం ఆయనకి బాగా అలవాటు. అదీ సంగతి.

- యస్

అతిత్వరలో యండమూరి వీరేంద్రనాథ్ తాజా వవల

యండమూరి చిరంజీవి కె.ఎస్. రామారావు

ముప్పేటగా రానున్న సినిమాకు ఈ నవలే మూలం!

స్టూవర్ట్ పురం పోలిస్ స్టేషన్

16-3-90 ఆంధ్రజ్యోతి సచిత్ర వారపత్రిక